



INDENRIGS- OG SUNDHEDSMINISTERIET

Sundhedsudvalget 2022-23 (2. samling)
SUU Alm.del - endeligt svar på spørgsmål 563
Offentligt

Slotsholmsgade 10-12
DK-1216 København K

T +45 7226 9000
F +45 7226 9001
M sum@sum.dk
W sum.dk

Folketingets Sundhedsudvalg

Dato: 10-10-2023
Enhed: Forebyggelse og
Strålebeskyttelse
Sagsbeh.: Nikoline Schriver
Koordineret med:
Sagsnr.: 2023 - 362
Dok. nr.: 8634

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 563 (Alm. del), som Folketingets Sundhedsudvalg har stillet til indenrigs- og sundhedsministeren den 6. juli 2023. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Jens Henrik Thulesen Dahl (DD).

Spørgsmål nr. 563:

”Ministeren bedes oplyse, hvordan lokale beskyttende faktorer som f.eks. forældre og foreningsliv i lokalsamfundet er blevet aktiveret i Aalborg, Silkeborg, Odder, Sorø og Gentofte kommuner i forbindelse med Sundhedsstyrelsens pilotprojekt Fælles om Ungelivet.”

Svar:

Jeg har til brug for besvarelsen indhentet bidrag fra Sundhedsstyrelsen, som jeg henholder mig til:

”Indsatserne i Fælles om ungelivet (FOU) er inspireret af den islandske forebyggelsesmodel, der i Island har betydet, at de over en længere årrække på 10-20 år har forbedret en usund alkohol- og rusmiddelkultur på Island. Det har betydet, at islandske unge er gået fra i slutningen af 1990'erne at have et af de højeste forbrug af alkohol i Europa til i dag, hvor islandske unge er blandt dem, der drikker mindst i Europa.

Et af de islandske tiltag var at styrke de beskyttende faktorer, der omgiver unge. Det indebærer at styrke fritidsaktivitetens positive betydning på unges rusmiddelbrug samt styrke betydningen af tid brugt med venner og forældre, samt øge den generelle forældreinvolvering.

Da fritidslivet, forældre og venner ikke i sig selv er beskyttende faktorer, og i værste fald kan være risikofaktorer for unges rusmiddelbrug, er det relevant at undersøge under hvilke omstændigheder, de virker beskyttende. Derfor har Statens Institut for Folkesundhed, SDU i 2021 udarbejdet rapporten *”Kortlægning af den islandske model – Familie, venner og fritid som beskyttende faktorer for unges rusmiddelbrug”* til brug i FOU. Kortlægningsrapporten kortlagde hvorledes beskyttende faktorer er relateret til unges rusmiddelbrug og trivsel¹.

Derudover er det også Fælles om ungelivets formål at afprøve og indsamle erfaringer med hvilke omstændigheder, der skal gøre sig gældende i en dansk kontekst for, at vi kan se en positiv indflydelse på unges forbrug af alkohol og øvrige rusmidler.

I de 5 pilotkommuner er de beskyttende faktorer som f.eks. det organiserede fritidsliv, forældre og foreningsliv i lokalsamfundet blevet aktiveret og udviklet over en årrække. Det indebærer helt konkret, at kommunerne har arbejdet for at styrke

¹ Rapporten indeholder en kortlægning af den eksisterende litteratur omhandlende den islandske model.

forældrenetværk og samarbejde i kommunen og forældres involvering i deres børns liv, at kommunale træningsfaciliteter og lokaler er blevet lettere tilgængelige for unge, at åbningstider i kommunale haller er blevet udvidet til også at være åbne fredag aftener, at samarbejde mellem fitnesscentre og det organiserede fritidsliv er afprøvet mv. For yderligere informationer om arbejdet kan det anbefales at læse det nyligt publicerede inspirationskatalog "Alkoholforebyggende rammer for børn og unge – et inspirationskatalog til kommuner", Sundhedsstyrelsen 2023, hvor flere af ovenstående initiativer beskrives mere indgående.

Alle afprøvede indsatser bliver procesevalueret og har det fælles formål at gøre os klogere på, hvordan vi bedst styrker og udvikler de beskyttende faktorer omkring unge med en ambition om at gennemgå samme positive udvikling som i Island.

De nævnte indsatser indgår som en del af en samlet procesevaluering, der ved udgangen af Fælles om ungelivets pilotfase i 2024 skal danne grundlag for at udvikle et koncept for Fælles om ungelivet til brug i programfasen, der løber fra medio 2024 til udgangen af 2027. I programfasen skal de virksomme indsatser og erfaringer fra pilotfasen implementeres i et større antal kommuner med en forventning om, at foreningsliv, forældre og venner kan påvirke unges sundhedsadfærd og trivsel i en positiv retning."

Med venlig hilsen

Sophie Løhde